

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1403-829

Chișinău

«09» 10 2015

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul articolului 73 și articolului 74 alineatul (3) din Constituția Republicii Moldova, rog să examinați în mod prioritar proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului civil al Republicii Moldova nr.1107-XV din 6 iunie 2002, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.690 din 8 octombrie 2015.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Economiei.

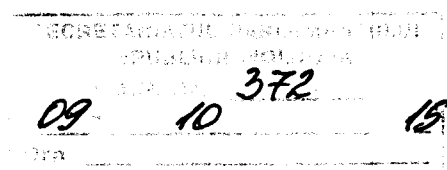
Anexă:

- 1.Hotărîrea Guvernului nr. 690 din 8 octombrie 2015 - 2ex. (în limbile română și rusă).
- 2.Proiectul de lege nominalizat (în limbile română și rusă).
- 3.Nota informativă (limbile română și rusă).
- 4.Expertiza Centrului Național Anticorupție.
- 5.Avizul Ministerului Justiției.

Prim-ministru

VALERIU STRELEȚ

Ex. V.Dima
Tel.250634

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+373-22-250104

Fax:
+373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 690

din 8 octombrie 2015

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea Codului civil al Republicii
Moldova nr. 1107-XV din 6 iunie 2002**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 6 iunie 2002.

Prim-ministru

VALERIU STRELEȚ

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul economiei

Stephane Christophe BRIDE

Ministru Justiției

Vladimir Cebotari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea și completarea Codului civil
al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 6 iunie 2002**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege creează cadrul legal necesar aplicării Directivei Consiliului 90/314/CEE din 13 iunie 1990 privind pachetele de servicii pentru călătorii, vacanțe și circuite, publicate în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 158/59 din 23 iunie 1990.

Art. I. – Codul civil al Republicii Moldova nr.1107-XV din 6 iunie 2002 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.82-86, art.661), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1131 alineatul (1), sintagma „agentul turistic” din paranteze se substituie cu cuvântul „detailist”.

2. Articolul 1132:

la alineatul (1), după cuvântul „organizator” se introduc cuvintele „sau detailist”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Informația preliminară pusă la dispoziția turistului trebuie să indice în mod clar, lizibil și exact prețul și informațiile corespunzătoare privind următoarele elemente:

a) destinația, mijloacele, caracteristicile și categoriile de transport utilizate;
b) modul de cazare, amplasarea, categoria sau nivelul de confort și principalele sale caracteristici, omologarea și clasificarea turistică, în conformitate cu normele statului de primire respectiv;

c) serviciile de masă oferite;

d) itinerarul;

e) condițiile aplicabile în materie de pașapoarte și de vize, precum și formalitățile sanitare necesare pentru călătorie și ședere;

f) valoarea sau procentul din preț ce trebuie vărsat cu titlu de avans și calendarul pentru plata soldului;

g) dacă realizarea pachetului de servicii necesită un număr minim de persoane și, în acest caz, data limită de informare a turistului în caz de anulare;

h) condițiile rezervărilor prealabile.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Condițiile incluse în anunțul publicitar, în ofertă sau în altă informație prezentată clientului sînt obligatorii pentru organizator sau detailist, cu excepția cazului în care:

a) modificarea acestor informații a fost comunicată în mod clar turistului înainte încheierii contractului; în acest caz, informația preliminară trebuie să conțină o mențiune specială;

b) modificările au intervenit ulterior, ca urmare a unui acord între părțile contractante.”

3. Articolul 1133:

la alineatul (1), după cuvîntul „organizatorul” se introduc cuvintele „și/sau detailistul”, iar după cuvintele „vize și pașapoarte,” se introduc cuvintele „inclusiv în privința termenelor de obținere a lor.”;

la alineatul (2):

după cuvîntul „termen” se introduc cuvintele „stabilit prin contract, care trebuie să fie”, iar după cuvîntul „organizatorul” se introduc cuvintele „și/sau detailistul”;

la litera b), după cuvîntul „organizatorului” se completează cu cuvintele „și/sau detailistului”;

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) posibilitatea procurării poliței de asigurare care să acopere costurile în caz de reziliere a contractului de către turist, conform art.1143, sau costurile de asistență, inclusiv taxele de repatriere, în caz de accidentare sau de boală și alte cheltuieli.”

4. Articolul 1134:

la alineatul (1) litera f), cuvintele „(agentului turistic)” se substituie cu cuvintele „sau detailistului”;

la alineatul (2):

după cuvintele „în scris,” se introduc cuvintele „pe suport de hîrtie sau pe orice suport durabil disponibil și accesibil consumatorului.”;

se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Turistul trebuie să primească un exemplar al acestor clauze.”;

la alineatul (3), cuvintele „contractului în ultimul moment” se substituie cu cuvintele „în ultimul moment a contractului sau a rezervării”.

5. Articolul 1135:

la alineatul (1), cuvîntul „Turistul” se substituie cu cuvintele „În cazul în care turistul nu poate să participe la călătorie, acesta”;

la alineatul (2), după cuvîntul „organizatorul” se introduc cuvintele „sau detailistul”, iar după cuvîntul „turistului” se introduc cuvintele „care cedează pachetul său de servicii sau terțului”.

6. Articolul 1136:

la alineatul (2), propoziția a doua va avea următorul cuprins: „Prețul indicat în contract poate fi modificat în mod excepțional, în cazul schimbării prețurilor pentru transport, inclusiv costul carburantului, a taxelor pentru anumite servicii (taxa de îmbarcare și debarcare în porturi și aeroporturi, conform contractului de servicii turistice) și a cursului de schimb valutar aplicate pachetului de servicii respectiv.”;

la alineatul (3), cuvintele „renunța la contract” se substituie cu cuvintele „rezilia contractul”, iar după cuvîntul „organizator” se introduc cuvintele „sau pe detailist”;

se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care turistul reziliază contractul în conformitate cu alin. (3) din prezentul articol sau dacă, indiferent de cauză, cu excepția unei greșeli a turistului, organizatorul sau detailistul anulează pachetul de servicii înainte de data de plecare convenită, turistul are dreptul:

a) fie la un alt pachet de servicii de calitate echivalentă sau superioară, în cazul în care organizatorul și/sau detailistul poate să-l propună. Dacă pachetul de servicii oferit în compensație este de calitate inferioară, organizatorul trebuie să ramburseze turistului diferența de preț;

b) fie la rambursarea tuturor sumelor achitate de către turist în temeiul contractului, în termen de cel mult 14 zile calendaristice din momentul rezilierii contractului.

(5) În cazurile prevăzute la alin. (4) din prezentul articol, turistul are dreptul la o despăgubire pentru neexecutarea contractului, care îi este achitată de către organizator sau detailist, cu excepția cazului în care:

a) anularea se datorează numărului de persoane înscrise pentru pachetul de servicii care este inferior numărului minim cerut, iar turistul este informat despre anulare în scris, în termenul indicat în descrierea pachetului de servicii; sau

b) anularea, exceptînd cazurile de supraz rezervare, se datorează unui caz de forță majoră.”

7. Articolul 1137:

se completează cu alineatele (1¹) și (2¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Organizatorul și/sau detailistul este răspunzător pentru executarea obligațiilor asumate prin contract, inclusiv în situația în care aceste obligații trebuiau îndeplinite de către alți prestatori de servicii.”;

(2¹) În cazul unor pretenții ale turistului cu privire la realizarea serviciilor turistice contractate, organizatorul și/sau detailistul, precum și prestatorii de servicii vor acționa imediat pentru soluționarea pretențiilor și vor face proba eforturilor depuse de ei în acest scop.”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Dacă, după derulare, o mare parte din serviciile prevăzute în contract nu sînt prestate sau dacă organizatorul constată că nu va putea asigura o mare parte din serviciile prevăzute, organizatorul:

a) efectuează, fără costuri suplimentare pentru turist, alte aranjamente corespunzătoare pentru continuarea pachetului de servicii; și

b) după caz, despăgubește turistul la limita diferenței dintre serviciile prevăzute și cele prestate;”;

se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) În cazul în care aranjamentele menționate la alin.(3) din prezentul articol sînt imposibile sau nu sînt acceptate de către turist din motive întemeiate, organizatorul furnizează către turist, fără costuri suplimentare, un mijloc de transport echivalent, care îl va duce înapoi la locul de plecare sau într-un alt loc de sosire, convenit în prealabil cu acesta din urmă, despăgubind turistul.

(5) Turistul trebuie să semnaleze cît mai curînd posibil atît prestatorului de servicii, cît și organizatorului și/sau detailistului, în scris sau sub orice altă formă corespunzătoare, orice abatere în executarea contractului pe care o constată la fața locului. Această obligație trebuie menționată clar și explicit în contract.”

8. Articolul 1140 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 1140. Reparația prejudiciului cauzat prin neajuns**

(1) Turistul poate cere, indiferent de faptul dacă a solicitat reducerea prețului sau a reziliat contractul, despăgubiri pentru neîndeplinirea contractului în cazul în care lipsurile călătoriei se datorează unei împrejurări pentru care răspunde organizatorul și/sau detailistul.

(2) Organizatorul și/sau detailistul este exceptat de răspundere conform alin. (1) din prezentul articol în cazul în care această neexecutare sau executare defectuoasă nu este imputabilă nici lui, nici altui prestator de servicii, dacă aceste lipsuri sînt imputabile unui terț care nu are legătură cu prestarea serviciilor prevăzute în contract și au un caracter imprevizibil și inevitabil.

(3) În cazurile menționate la alin. (2) din prezentul articol, organizatorul și/sau detailistul, parte contractantă, este obligat să ofere prompt asistență turistului aflat în dificultate.

(4) Fără a aduce atingere prevederilor art.1142 nu se pot face derogări de la dispozițiile alin.(1)-(3) din prezentul articol prin clauză contractuală.”

9. Se completează cu articolul 1140¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 1140¹. Garanția

Organizatorul sau detailistul trebuie să aducă garanții suficiente pentru a asigura, în caz de insolvabilitate, rambursarea sumelor achitate de turist, precum și a celor necesare în vederea repatrierii acestuia.”

10. La articolul 1142:

alineatul unic devine alineatul (1);

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Dacă răspunderea unui prestator al unui serviciu turistic este condiționată, limitată sau exclusă conform convențiilor internaționale, organizatorul poate invoca aceasta, în egală măsură, față de turist.”

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării.

Președintele Parlamentului

Notă informativă

Cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06 iunie 2002

1. Temei pentru elaborare: Planul Național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2014-2016 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 808 din 07.10.2014, Planul Național de Armonizare a Legislației pentru anul 2014 (*în continuare- PNAL*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 28 din 22.01.2014 și Strategia în domeniul protecției consumatorilor pentru anii 2013-2020 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 560 din 24.07.2013.

2. Scopul elaborării: Crearea cadrului legal unitar, bazat pe concepte juridice clar definite, care reglementează drepturile consumatorilor privind pachetele de servicii pentru călătorii, vacanțe și circuite prin armonizare cu prevederile Directivei 90/314/CEE a Consiliului din 13.06.1990 privind pachetele de servicii pentru călătorii, vacanțe și circuite.

3. Generalități: Deși inițial conform PNAL era prevăzut transpunerea directivei menționate printr-un act legislativ nou, în rezultatul discuțiilor din cadrul grupului de lucru format în vederea transunerii Directivei 90/314/CEE și a analizei impactului de reglementare, s-a ajuns la concluzia că transpunerea prevederilor directivei printr-un act legislativ nou va crea dublarea prevederilor cadrului normativ, legate de contractele de servicii turistice într-un act normativ suplimentar special în pofida faptului că Codul Civil conține un capitol distinct „Contractul de servicii turistice”.

Urmare analizei cap. XIX „Contractul de servicii turistice”, titlul III al cărții a III-aa Codului Civil, în comparație cu prevederile Directivei 90/314/CEE se poate observa că unele aspecte generale ce țin de contractul de servicii turistice corespund prevederilor sus numitei directive, totodată, unele prevederi din actul care urmează a fi armonizat în legislația națională au rămas nepreluate.

Completarea și modificarea prevederilor contractuale legate de contractul de servicii turistice în Codul Civil în baza Directivei 90/314/CEE va asigura o concentrare a prevederilor legale într-un singur act legislativ și va crea o claritate în obligativitatea prevederilor legale la încheierea contractelor de servicii turistice.

Prezența unor deficiențe și probleme în sectorul turistic și protecției consumatorilor beneficiari de pachete de servicii pentru călătorii, vacanțe și circuite, ne indică petițiile legate de calitatea prestării serviciilor turistice parvenite în adresa Agenției Protecției Consumatorilor și Agenției Turismului, cum ar fi: neonorarea promisiunilor verbale oferite de către organizator sau detailist; necorespunderea condițiilor de transport, de cazare, de deservire a celor promise (descrise) de către organizator sau detailist, nerespectarea obligațiilor contractuale, ș.a. Astfel se păstrează premise pentru încălcări ale drepturilor legale ale turistului, prevăzute de legislația în vigoare.

4. Esența proiectului: Proiectul constă în modificarea și completarea prevederilor (art. 1132 - 1137, 1140) ale Codului Civil.

În baza propunerilor și obiecțiilor primite din partea instituțiilor interesate și a Ministerului Justiției în deosebi, s-a ajuns la faptul că nu trebuie să fie uniformizate noțiunile utilizate în directivă cu cele din Codul Civil, dar propuse pentru completarea și modificarea Legii nr. 352-XVI din 24 noiembrie 2006 cu privire la organizarea și desfășurarea activității turistice în Republica Moldova, modificare care la moment este elaborată de Agenția Turismului.

Completările vor stabili norme privind informarea turistului la etapa precontractuală în mod lizibil, clar și precis privind prețul și celelalte caracteristici corespunzătoare legate de pachetul de servicii turistice, cât și norme referitoare la precizarea informației privind semnarea facultativă a unui contract de asigurare care ar permite acoperirea cheltuielilor anulării pachetului de servicii de către turist sau costurile de asistență în caz de repatriere în caz de boală sau accident. Mai mult se va crea posibilitatea prezentării clauzelor contractului și pe alte forme de suport durabil și specificarea că în cazul cedării pachetului de servicii turistice unui terț, atunci cedentul și cesionarul răspund solidar în fața organizatorului sau detailistului pentru plata costului. Suplimentar, modificările propuse specifică condițiile de revizuire a prețului, cât și dreptul turistului în cazul rezilierii contractului dar și obligația organizatorului sau detailistului de a răspunde pentru pagubele aduse turistului prin neexecutarea sau executarea defectuoasă a contractului.

5. Măsuri instituționale și organizaționale pe care le implică actul elaborat: Actul elaborat nu implică măsuri instituționale. În calitate de supraveghere și control a comerțului turismului vine Agenția Turismului, care la etapa de informare precontractuală și contractuală va gestiona implementarea legii.

Măsuri organizatorice vor fi necesare la etapa de implementare a legii și anume informarea și instruirea organizatorilor sau detailiștilor cu prevederile noi legate de informarea precontractuală ale turiștilor cât și cu cele contractuale. Aceste activități se vor desfășura în limita atribuțiilor de serviciu, de către funcționarii din cadrul Agenției Turismului.

Procesul consultativ în cadrul procedurii de promovare a proiectului s-a desfășurat în mai multe etape, în primul rând la etapa evaluării impactului de reglementare preliminar asupra activității de întreprinzător. AIR-ul a fost supus discuțiilor în cadrul ședinței de lucru din 11 iunie 2014. În urma evaluării AIR-ului s-a propus să fie transmis proiectul Legii pentru completarea și modificarea Codului Civil tuturor grupurilor de interes în vederea avizării proiectului în cauză.

Proiectul a fost avizat de către autoritățile și instituțiile interesate. Au avut loc două ședințe a grupurilor de lucru cu instituțiile de stat interesate și o ședință de discuții publice în urma avizării la toate instituțiile și asociațiile obștești, atât din domeniul protecției consumatorilor, cât și din domeniul turismului în urma cărora au fost întocmite procese verbale cu stabilirea concluziilor de rigoare. Proiectul a fost modificat în urma propunerilor și obiecțiilor parvenite și indicate în sinteza obiecțiilor și tabelul de concordanță.

Atât analiza preliminară a impactului de reglementare asupra activității de întreprinzător, cât și proiectul legii au fost examinate și au primit aviz pozitiv la Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător, (procesul-verbal nr. 15 din 11.06.2014 și nr. 33 din 10.12.2014).

În vederea executării indicației Guvernului nr.1421-89 din 23 februarie 2015 privind actualizarea/reexaminarea proiectului și reconfirmarea corespunzătoare a avizelor de către noii conducători ai autorităților interesate, Ministerul Economiei a coordonat repetat proiectul de lege cu părțile interesate menționate mai sus. Propunerile acestora au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

Propunem spre adoptare proiectul Legii pentru completarea și modificarea Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107-XV din 06 iunie 2002 prin mecanisme de protecție a consumatorilor armonizate cu cele aplicate în Uniunea Europeană.

**Viceprim-ministru,
ministrul-economiei**

Stephane Christophe BRIDE